

Список використаних джерел:

1. Нефедова Т.М. Модель формування конкурентоспроможності ВНЗ на основі реалізації конкурентного потенціалу. *Ефективна економіка*. 2015. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
2. Батрак О.В., Тарасенко О.С. Особливості формування потенціалу закладів вищої освіти України в умовах війни та післявоєнного періоді. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL: <https://doaj.org/article/1dab970d33c4435e815bc778c82d8ffd>
3. Щурко У.В. Підходи до формування та реалізації конкурентних стратегій. *Економіка та суспільство*. 2018. № 17. С. 402-412.
4. Кузнєцова І.О., Горбатюк В.В. Сучасні підходи до формування конкурентної стратегії підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 3-4 (74-75). С. 109-120.
5. Harrington, E.C. (1965). The Desirability Function. *Industrial Quality Control*, April, 494–498.

УДК 330.18

Бугас Н.В., к.е.н., доцент

Крикун О.В., здобувач вищої освіти

Київський національний університет технологій та дизайну

ЯКІСТЬ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Людський капітал відіграє центральну роль у відновленні та розвитку економіки України у післявоєнний період. Він є основою для стабілізації, модернізації та довготривалого зростання країни, оскільки складається з навичок, знань, досвіду та творчого потенціалу громадян. Використання людського капіталу є одним із ключових факторів у відновленні та розвитку України після війни. Людський капітал включає знання, навички, кваліфікацію та здоров'я населення, які можуть сприяти продуктивності та інноваціям. Ефективне використання людського капіталу у післявоєнний період в Україні стане ключовим фактором для відновлення та розвитку економіки. Людський капітал – це сукупність знань, навичок, досвіду та здібностей громадян, які можуть бути використані для відбудови країни. Якщо говорити про основні напрямки, де людський капітал відіграватиме важливу роль у післявоєнний період, то на нашу думку можна виділити такі, як перекваліфікація та підвищення кваліфікації де людський капітал відіграє центральну роль у відновленні та розвитку, так після війни багато громадян можуть втратити свої робочі місця або стикнутися з необхідністю освоєння нових професій [2]. Перекваліфікація робітників дозволить забезпечити бізнес і державний сектор кваліфікованими кадрами, отже, потрібно створити програми навчання та перекваліфікації, орієнтованих на потреби ринку праці, включаючи цифрові технології, інженерію, медицину, соціальні послуги тощо.

Так, велика кількість українців були змушені залишити свої домівки через бойові дії. Залучення ВПО до відбудови та економічної діяльності в нових регіонах є важливим для економічного відновлення. Рішенням цьому мають стати програми інтеграції переселенців у нові громади, надання їм доступу до освіти, працевлаштування та бізнес-можливостей.

Якщо говорити про освіту та розвиток молоді, то основна потреба – це молоде покоління, яке є рушійною силою відновлення економіки, отже важливо забезпечити їм доступ

до якісної освіти та сучасних навичок, і рішенням цьому буде - інвестиції в освіту, програми стипендій, стажування та підтримка молодіжного підприємництва. Створення можливостей для навчання за кордоном і повернення фахівців для роботи в Україні.

Що стосується підтримки підприємництва та малого бізнесу, то малий бізнес є основою багатьох економік і може відіграти значну роль у відбудові і підприємницька активність стимулює створення нових робочих місць і розвиток регіонів, отже, рішенням цьому має бути спрощення умов для старту бізнесу, надання державних грантів та кредитів, навчальні програми для підприємців, зокрема для ветеранів та ВПО. Потреба у впровадженні інноваційних технологій та наукових досягнень дозволить Україні не лише відновити економіку, але й зробити її конкурентоспроможною на глобальному ринку. Рішення: Розвиток технологічних парків, інноваційних хабів, підтримка стартапів та програм у сферах ІТ, штучного інтелекту, відновлюваних джерел енергії [1].

Україна потребуватиме фінансової підтримки з боку міжнародних партнерів для відбудови економіки. Залучення інвестицій та експертних знань допоможе ефективніше використовувати людський капітал, отже, має бути створення привабливих умов для інвесторів, співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, розвиток стратегічних партнерств у різних секторах економіки.

Коли ми говоримо про підтримку науки та освіти, то відповідно, післявоєнна відбудова залежить від розвитку науки та освіти як основи для технологічних інновацій і підготовки кваліфікованих кадрів, де рішенням буде інвестування в університети, науково-дослідницькі інститути, розробка програм для підготовки спеціалістів у стратегічно важливих сферах. Важливим є також партнерство між державою, бізнесом та освітніми установами для створення гнучких програм навчання, які дозволять швидко реагувати на потреби ринку праці. Так, на нашу думку, інвестиції в освітню сферу є ключовими для підготовки кваліфікованих кадрів. Інвестиції в цифрові платформи та розвиток цифрових навичок допоможуть українцям бути конкурентоспроможними на глобальному ринку праці, а також сприятимуть розвитку секторів з високою доданою вартістю, таких як ІТ, маркетинг, дизайн та консалтинг. Використання цифрових технологій і можливостей дистанційної роботи стало ще більш актуальним під час війни. Це дозволяє задіяти людський капітал навіть у віддалених регіонах або в умовах нестабільної інфраструктури.

Університети та професійно-технічні навчальні заклади мають відігравати важливу роль у навчанні молодих фахівців та оновленні знань вже працюючих працівників. Також наукові установи можуть сприяти розвитку інноваційних рішень для відбудови країни, що дозволить використовувати людський капітал у високотехнологічних та перспективних галузях. Також згадуючи малий і середній бізнес, потрібно відмітити, що він є основою для створення робочих місць та розвитку місцевих громад [3]. Підтримка підприємницьких ініціатив, особливо серед молоді та ветеранів, може дати значний поштовх для економічного відродження, програми підтримки підприємництва, які надають доступ до кредитів, консультування, навчання бізнес-навичкам та менторську підтримку, допоможуть активізувати економічну діяльність

Отже, для ефективного використання людського капіталу в післявоєнний період необхідні зусилля держави, бізнесу та міжнародної спільноти. Тільки через інтеграцію всіх цих елементів можна забезпечити швидке відновлення та сталий розвиток економіки України.

Список використаних джерел:

1. Як людський капітал сприятиме повоєнному відновленню України. Накипіло. <https://nakypilo.ua/teksty/suspilstvo/yak-liudskyi-kapital-spryiatyme-povoiennomu-vidnovlenniu-ukrainy/>
2. Плаксюк О., Горватова В., Якушев О. Людський капітал як фактор підвищення ефективності та конкурентоспроможності компанії. Академічний огляд. 2023. № 1. С. 160- 174.
3. Стрижак О. Особливості взаємозв'язку рівня розвитку людського капіталу й цифрових технологій у контексті формування суспільства 5.0. Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. 2022. Vol. 8, № 3. С. 224-243.
4. Бугас Н.В. Експортний потенціал у системі зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства/ Н. В. Бугас, Ю. А. Пилипенко //Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. – 2015. - №6. - С.14-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknutden_2015_6_4

УДК 658.1:339.9

Ольшанський Г.В. аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

АКТУАЛЬНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

Глобальні зміни, що характеризуються економічною невизначеністю, технологічними проривами та політичною нестабільністю, значно ускладнюють функціонування бізнес-структур. Сучасний світ, де чинники глобалізації та цифровізації швидко змінюють ландшафт економіки, вимагає від бізнесу нових підходів до управління, орієнтованих на адаптацію та стійкість.

Стратегічне управління стає вирішальним елементом успішної діяльності бізнес-структур у таких умовах. Стратегічне управління - це процес розробки, реалізації та контролю довгострокових планів бізнес-структур, спрямованих на досягнення поставлених цілей та адаптацію до змін зовнішнього середовища [1-3].

У світлі глобальних змін актуальність стратегічного управління бізнес-структурами суттєво зростає, оскільки з'являються такі можливості:

- адаптація до швидких змін - глобальні кризи, такі як економічні рецесії, пандемії або геополітичні конфлікти, вимагають від бізнес-структур швидкої реакції та зміни стратегічних курсів. Бізнес-структури, що використовують стратегічний підхід, здатні аналізувати зовнішнє середовище та вчасно коригувати свою діяльність для оптимізації ризиків та підвищення рівня стійкості;
- імплементація інновацій та технологічних змін - впровадження нових технологій (штучного інтелекту, big data, автоматизації та цифрових платформ) надає більш ширші можливості для діяльності бізнес-структур, оскільки саме стратегічне управління дозволяє їм не тільки вчасно впроваджувати ці технології, але й передбачати їхній вплив на бізнес-процеси та моделі поведінки в майбутньому;
- конкуренція на глобальному ринку - стратегічне управління забезпечує бізнес-структурам можливість аналізувати конкурентне середовище, розробляти стратегії позиціонування на ринку та знаходити нові можливості для розширення бізнесу;
- сталий розвиток - впровадження стратегій сталого розвитку в діяльності бізнес-структур вимагає від них не лише економічної ефективності, але й екологічної та соціальної